

ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η ομόρρυθμη εταιρεία (ΟΕ) είναι η «κλασική» προσωπική εταιρεία του ελληνικού δικαίου, με έντονο προσωπικό στοιχείο και απεριόριστη ευθύνη των εταίρων.

1. Έννοια – βασικός χαρακτήρας

- ΟΕ είναι η εταιρεία με νομική προσωπικότητα, που επιδιώκει κερδοσκοπικό σκοπό μέσω άσκησης εμπορικής δραστηριότητας.
- Όλοι οι εταίροι ευθύνονται **απεριόριστα** και **αλληλέγγυα** για τις εταιρικές υποχρεώσεις.
- Πρόκειται για προσωπική εταιρεία: κεντρικός ρόλος των προσώπων, όχι του κεφαλαίου.

2. Σύσταση – εταιρική σύμβαση

- Ιδρύεται με εταιρική σύμβαση (καταστατικό), συνήθως ιδιωτικό έγγραφο, εκτός αν απαιτείται συμβολαιογραφικός τύπος (π.χ. εισφορά ακινήτου).
- Καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ· από την καταχώριση αποκτά νομική προσωπικότητα.
- Δεν απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο· οι εισφορές μπορεί να είναι σε χρήμα, είδος ή εργασία.

3. Επωνυμία – έδρα – σκοπός

- Η επωνυμία σχηματίζεται με τα ονόματα ενός ή περισσότερων εταίρων (π.χ. «Παπαδόπουλος & Σία ΟΕ»).
- Η έδρα είναι ο τόπος της διοίκησης/κύριας εγκατάστασης.
- Ο σκοπός πρέπει να είναι νόμιμος και συνήθως περιγράφει συγκεκριμένη εμπορική δραστηριότητα.

4. Ευθύνη εταίρων

- Απεριόριστη: κάθε εταίρος ευθύνεται με όλη την ατομική του περιουσία.
- Αλληλέγγυα: ο δανειστής μπορεί να στραφεί κατά οποιουδήποτε εταίρου για το σύνολο της οφειλής.
- Τυπικά προηγείται η αναγκαστική εκτέλεση κατά της εταιρείας, αλλά στην πράξη οι δανειστές στοχεύουν συχνά και την προσωπική περιουσία.

5. Διαχείριση – εκπροσώπηση

- Κατά κανόνα όλοι οι εταίροι είναι διαχειριστές, εκτός αν οριστεί αλλιώς στο καταστατικό.
- Η διαχείριση μπορεί να ανατεθεί σε έναν ή περισσότερους εταίρους ή και σε τρίτο πρόσωπο.
- Ο διαχειριστής εκπροσωπεί την εταιρεία έναντι τρίτων και δεσμεύει την ΟΕ με τις πράξεις του εντός του εταιρικού σκοπού.

6. Σχέσεις μεταξύ εταίρων

- Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημιές, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά (αλλά δεν μπορεί να αποκλειστεί εντελώς από τα κέρδη).
- Καθήκον πίστης: υποχρέωση μη ανταγωνισμού (να μην ασκεί ανταγωνιστική δραστηριότητα χωρίς συναίνεση των λοιπών).
- Δικαίωμα πληροφόρησης: πρόσβαση σε βιβλία, στοιχεία, λογαριασμούς της εταιρείας.

7. Φορολογική – λογιστική μεταχείριση

- Η ΟΕ έχει δική της φορολογική υπόσταση (φορολογία σε επίπεδο εταιρείας).
- Παράλληλα, τα κέρδη της ΟΕ αποτελούν βάση υπολογισμού του εισοδήματος των εταίρων (ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής).
- Τηρεί απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία, ανάλογα με τον κύκλο εργασιών και το αντικείμενο.

8. Είσοδος – έξοδος εταίρων

- Η είσοδος νέου εταίρου απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού (συμφωνία όλων, εκτός αν προβλέπεται αλλιώς).
- Ο αποχωρών εταίρος ευθύνεται για τα χρέη που δημιουργήθηκαν μέχρι την έξοδό του, ακόμη και μετά την αποχώρηση.
- Η μεταβίβαση εταιρικής συμμετοχής (εταιρικής «μερίδας») συνήθως απαιτεί συναίνεση όλων των εταίρων – έντονος προσωπικός χαρακτήρας.

9. Λύση και εκκαθάριση

- Λύεται:
- με τη λήξη της διάρκειας (αν έχει οριστεί),
- με απόφαση των εταίρων,
- με πτώχευση της εταιρείας,
- σε ορισμένες περιπτώσεις θανάτου ή πτώχευσης εταίρου (εκτός αν προβλέπεται συνέχιση).
- Μετά τη λύση ακολουθεί εκκαθάριση: ρευστοποίηση περιουσίας, εξόφληση δανειστών, διανομή τυχόν υπολοίπου στους εταίρους.

10. Πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα

Πλεονεκτήματα:

- Απλή και φθηνή σύσταση και λειτουργία.
- Ευελιξία στις εσωτερικές ρυθμίσεις (σχέσεις εταίρων, διαχείριση).
- Προσωπική εμπιστοσύνη, κατάλληλη για μικρές/οικογενειακές επιχειρήσεις.

Μειονεκτήματα:

- Απεριόριστη και αλληλέγγυα ευθύνη των εταίρων.
- Δυσκολία προσέλκυσης «παθητικών» επενδυτών.
- Εξάρτηση από προσωπικές σχέσεις· οι συγκρούσεις μπορούν εύκολα να οδηγήσουν σε λύση.

ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η ετερόρρυθμη εταιρεία (ΕΕ) είναι παραλλαγή της προσωπικής εταιρείας με συνύπαρξη ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταίρων, όπου μόνο οι πρώτοι φέρουν απεριόριστη ευθύνη, ενώ οι ετερόρρυθμοι ευθύνονται κατ' αρχήν μόνο μέχρι της εισφοράς τους.

Βασική έννοια και νομικό πλαίσιο

Η ΕΕ είναι εταιρεία με νομική προσωπικότητα, που επιδιώκει εμπορικό σκοπό και ρυθμίζεται από τον Ν. 4072/2012 (ιδίως άρθρα 271 επ.). Ο ορισμός της τονίζει ότι τουλάχιστον ένας εταίρος ευθύνεται απεριόριστα (ομόρρυθμος) και τουλάχιστον ένας ευθύνεται περιορισμένα (ετερόρρυθμος). Για τη σύσταση απαιτούνται τουλάχιστον δύο πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, με διατυπώσεις δημοσιότητας όμοιες με την ΟΕ (ΓΕΜΗ, ΥΜΣ κ.λπ.). Η ΕΕ θεωρείται προσωπική εταιρεία και ακολουθεί κατά βάση τους κανόνες της ΟΕ, με ειδικές ρυθμίσεις για τους ετερόρρυθμους εταίρους.

Δομή εταίρων και ευθύνη

Στην ΕΕ συνυπάρχουν ομόρρυθμοι εταίροι, που ευθύνονται απεριόριστα, άμεσα και εις ολόκληρο για τα χρέη της εταιρείας, και ετερόρρυθμοι εταίροι, των οποίων η ευθύνη είναι περιορισμένη. Ο ετερόρρυθμος που έχει καταβάλει πλήρως την εισφορά του δεν ευθύνεται για εταιρικά χρέη· αν δεν την έχει καταβάλει, ευθύνεται προσωπικά μέχρι το ποσό της εισφοράς του. Η ρύθμιση της περιορισμένης ευθύνης είναι αναγκαστικού δικαίου: αντίθετη συμφωνία σε βάρος του ετερόρρυθμου δεν ισχύει έναντι τρίτων. Νεοεισερχόμενος ετερόρρυθμος ευθύνεται και για προγενέστερα χρέη, πάντοτε όμως εντός του ορίου της εισφοράς του.

Διοίκηση και συμμετοχή στη διαχείριση

Τυπικά, τη διαχείριση και εκπροσώπηση της ΕΕ ασκούν οι ομόρρυθμοι εταίροι, κατ' αναλογία προς την ΟΕ. Ο ετερόρρυθμος εταίρος, κατά τον βασικό κανόνα, δεν συμμετέχει στη διαχείριση ούτε στη λήψη αποφάσεων, εκτός αν ορίζεται κάτι διαφορετικό στην εταιρική σύμβαση. Αν στον ετερόρρυθμο ανατεθεί εκπροσώπηση προς τα έξω, για τις πράξεις αυτές μπορεί να ευθύνεται ως ομόρρυθμος, εκτός αν ο συναλλασσόμενος γνώριζε την πραγματική του ιδιότητα.

Έτσι, η ενεργός ανάμιξη του ετερόρρυθμου στη διαχείριση συνδέεται με αυξημένο ρίσκο μετατροπής της ευθύνης του σε απεριόριστη έναντι τρίτων.

Ειδικά χαρακτηριστικά της ΕΕ

Κεντρικό γνώρισμα της ΕΕ είναι ο «μικτός» χαρακτήρας της: συνδυάζει προσωπικά στοιχεία (ομόρρυθμοι εταίροι) με έναν μηχανισμό περιορισμένης ευθύνης για τους ετερόρρυθμους. Η επωνυμία ακολουθεί κατά κανόνα τους κανόνες της ΟΕ, με αναφορά σε έναν ή περισσότερους ομόρρυθμους εταίρους ή το αντικείμενο της εταιρείας, και ένδειξη «Ετερόρρυθμη Εταιρεία» ή «Ε.Ε.». Η σύμβαση προβλέπει σαφώς το ύψος της εισφοράς και το όριο ευθύνης του ετερόρρυθμου, καθώς και τη διάκριση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων. Η ΕΕ μπορεί να λειτουργήσει ως ενδιάμεση λύση μεταξύ καθαρής προσωπικής εταιρείας (ΟΕ) και κεφαλαιουχικής μορφής, προσφέροντας ένα επίπεδο προστασίας σε κεφαλαιούχους εταίρους.

Διαφοροποιήσεις από την ομόρρυθμη εταιρεία

Σε αντίθεση με την ΟΕ, όπου όλοι οι εταίροι είναι ομόρρυθμοι και ευθύνονται απεριόριστα, στην ΕΕ μόνο οι ομόρρυθμοι φέρουν τέτοια ευθύνη, ενώ οι ετερόρρυθμοι προστατεύονται με περιορισμό στο ποσό της εισφοράς τους. Η ΕΕ επιτρέπει την είσοδο εταίρων που λειτουργούν κυρίως ως κεφαλαιούχοι, χωρίς συμμετοχή στη διαχείριση και με μειωμένο προσωπικό ρίσκο, κάτι που δεν συμβαίνει στην κλασική ΟΕ. Αυτό την καθιστά πιο ελκυστική για επενδυτές που θέλουν απόδοση χωρίς πλήρη έκθεση στην επιχειρηματική ευθύνη, ενώ η ΟΕ προϋποθέτει υψηλό βαθμό αμοιβαίας εμπιστοσύνης και ανάληψης κινδύνου από όλους. Επιπλέον, η ύπαρξη δύο κατηγοριών εταίρων δημιουργεί διαφορετική κατανομή εξουσίας και ευθύνης, καθώς στην ΟΕ η εταιρική βούληση είναι περισσότερο ισόρροπη μεταξύ εταίρων με ίδια νομική θέση.

ΑΦΑΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η αφανής εταιρεία είναι «εσωτερική» εταιρική σύμβαση χωρίς νομική προσωπικότητα, όπου η επιχειρηματική δραστηριότητα ασκείται αποκλειστικά στο όνομα ενός εμφανή εταίρου, με συμμετοχή ενός ή περισσότερων αφανών εταίρων μόνο στα αποτελέσματα (κέρδη/ζημίες).

Έννοια και νομικό πλαίσιο

Με τη σύμβαση αφανούς εταιρείας ο εμφανής εταίρος παραχωρεί στον αφανή δικαίωμα συμμετοχής στα αποτελέσματα μιας ή περισσότερων εμπορικών πράξεων ή εμπορικής επιχείρησης που διενεργεί στο όνομά του, αλλά προς το κοινό συμφέρον των εταίρων. Η αφανής εταιρεία ρυθμίζεται ειδικά από τα άρθρα 285–292 Ν. 4072/2012 και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ΑΚ περί εταιρείας, στο μέτρο που συμβιβάζονται με τη φύση της. Δεν έχει νομική προσωπικότητα, δεν καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ, και οι

όροι της εταιρικής σύμβασης αποδεικνύονται κατ' αρχήν μόνο με έγγραφη συμφωνία. Πρόκειται για εταιρεία με αντικείμενο εμπορική επιχείρηση, αλλά εμπορική ιδιότητα αποκτά μόνο ο εμφανής εταίρος.

Βασική δομή και τρόπος λειτουργίας

Στην αφανή εταιρεία η εξωτερική δραστηριότητα (συναλλαγές με τρίτους) αναπτύσσεται αποκλειστικά από τον εμφανή εταίρο, ο οποίος εμφανίζεται ως μοναδικός επιχειρηματίας στην αγορά. Ο αφανής εταίρος συμμετέχει κατά κανόνα με εισφορά σε χρήμα, είδος ή και εργασία, χρηματοδοτώντας τον εμφανή και λαμβάνοντας αντάλλαγμα συμμετοχή στα κέρδη και στις ζημίες, χωρίς να εμφανίζεται προς τα έξω. Δεν σχηματίζεται αυτοτελής εταιρική περιουσία: οι εισφορές του αφανούς καταβάλλονται στον εμφανή και ενσωματώνονται στην ατομική του επιχειρηματική περιουσία. Ως εσωτερική σχέση, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις ρυθμίζονται μεταξύ των εταίρων, με δυνατότητα ευρείας συμβατικής τυποποίησης.

Ευθύνη έναντι τρίτων και φορολογική διάσταση

Για τις υποχρεώσεις που γεννώνται από τη δραστηριότητα της επιχείρησης ευθύνεται μόνο ο εμφανής εταίρος απέναντι στους τρίτους. Ο αφανής εταίρος, εφόσον δεν εμφανίζεται στις συναλλαγές, δεν αποκτά εμπορική ιδιότητα και κατά βάση δεν ευθύνεται έναντι τρίτων για τα χρέη της επιχείρησης. Η συμμετοχή του αφανούς στα κέρδη φορολογείται με ειδικό καθεστώς, καθώς η αφανής εταιρεία αντιμετωπίζεται φορολογικά ως συμμετοχική/αφανής εταιρεία, με επιβολή φόρου στο επίπεδο του σχήματος και κατανομή αποτελεσμάτων κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Στο ασφαλιστικό/εργατικό επίπεδο, δεν αποκλείεται ο αφανής να έχει παράλληλα ιδιότητα εργαζομένου του εμφανή και να υπάγεται σε καθεστώς εξαρτημένης εργασίας.

Ειδικά χαρακτηριστικά

Κρίσιμο χαρακτηριστικό είναι ο «εσωτερικός» χαρακτήρας: η εταιρική σχέση δεν προβάλλεται στην αγορά και δεν υπάρχει εταιρική επωνυμία ή καταχώριση στο ΓΕΜΗ. Η απουσία νομικής προσωπικότητας συνεπάγεται ότι δεν υπάρχει αυτοτελής εταιρική περιουσία, γεγονός που διαφοροποιεί την αφανή εταιρεία από τις εμπορικές εταιρείες και εξηγεί την απευθείας καταβολή της εισφοράς στον εμφανή εταίρο. Η σύσταση και η λύση είναι ιδιαίτερα ευέλικτες, χωρίς τυπικές διαδικασίες δημοσιότητας, κάτι που την καθιστά ελκυστική για κατά περίπτωση συνεργασίες ή «δοκιμαστικές» επιχειρηματικές συμπράξεις. Η προσωπικότητα του εμφανή εταίρου είναι καθοριστική, ενώ ο αφανής λειτουργεί περισσότερο ως επενδυτής/χρηματοδότης, με δικαίωμα πληροφόρησης και ελέγχου κατά τους συμβατικούς όρους.

Διαφοροποίηση από άλλες εταιρικές μορφές

Σε αντίθεση με τις ΟΕ, ΕΕ, ΙΚΕ, ΕΠΕ και ΑΕ, η αφανής εταιρεία δεν αποτελεί τυπική εταιρική μορφή με νομική προσωπικότητα και καταχώριση στο ΓΕΜΗ, αλλά εσωτερική σύμβαση μεταξύ εταίρων. Ενώ στις προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρείες υφίσταται εταιρική επωνυμία, εταιρική περιουσία και οργανωμένα όργανα διοίκησης, στην αφανή όλα συγκεντρώνονται στο πρόσωπο του εμφανή εταίρου, ο οποίος λειτουργεί εξωτερικά

ως ατομικός επιχειρηματίας. Η κατανομή του κινδύνου είναι ριζικά διαφορετική: ο εμφανής φέρει την εξωτερική ευθύνη και ρίσκο, ο αφανής συμμετέχει στα αποτελέσματα αλλά όχι στις εξωτερικές υποχρεώσεις, σε αντίθεση με π.χ. ομόρρυθμους εταίρους που ευθύνονται απεριόριστα. Επιπλέον, η αφανής εταιρεία προσφέρεται για περιπτώσεις όπου ένα πρόσωπο (π.χ. δημόσιος λειτουργός ή πρόσωπο με ασυμβίβαστο) δεν μπορεί να αποκτήσει εμπορική ιδιότητα, αλλά επιθυμεί οικονομική συμμετοχή, κάτι που δεν είναι εφικτό με κλασικές εταιρικές μορφές χωρίς ανάληψη εμφανούς θέσης.

Τυπικά, αφανή εταιρεία επιλέγουν πρόσωπα που θέλουν να συμμετέχουν **οικονομικά** σε μια εμπορική δραστηριότητα, χωρίς να «φαίνονται» ως επιχειρηματίες και χωρίς εξωτερική ευθύνη απέναντι σε τρίτους.

Κατηγορίες που την επιλέγουν

- Ιδιώτες/επενδυτές που θέλουν να χρηματοδοτήσουν μια επιχείρηση, να μοιραστούν κέρδη/ζημιές, αλλά να μην εμφανίζονται στην αγορά ούτε να αποκτούν εμπορική ιδιότητα.
- Πρόσωπα με ασυμβίβαστα (π.χ. δημόσιοι λειτουργοί, επαγγελματίες με περιορισμούς) που δεν μπορούν να αναλάβουν εμφανή επιχειρηματική ιδιότητα, αλλά επιθυμούν οικονομική συμμετοχή.
- Μικροί επιχειρηματίες που λειτουργούν ήδη ως ατομικοί έμποροι και θέλουν «σιωπηλό» συνεταιίρο για κεφάλαιο ή τεχνογνωσία, χωρίς να αλλάξουν νομική μορφή (ΟΕ/ΕΕ κ.λπ.).
- Συμβαλλόμενοι που χρειάζονται ευελιξία και ταχύτητα (δοκιμαστικές συνεργασίες), εκμεταλλευόμενοι την απουσία διατυπώσεων σύστασης και δημοσιότητας.

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ

Η κοινοπραξία είναι συμβατική ένωση επιχειρήσεων/προσώπων για την επίτευξη κοινού εμπορικού σκοπού, η οποία κατά κανόνα στερείται νομικής προσωπικότητας αλλά αντιμετωπίζεται από τον νόμο ως εταιρεία ειδικού τύπου.

Έννοια και νομική φύση

Η κοινοπραξία συνίσταται με σύμβαση μεταξύ δύο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων που συμπράττουν για την επίτευξη συγκεκριμένου κοινού σκοπού, συνήθως κερδοσκοπικού (π.χ. ανάληψη και εκτέλεση ενός μεγάλου έργου). Δεν προβλέπεται ως αυτοτελής εταιρικός τύπος στον ΑΚ, αλλά αναγνωρίζεται νομοθετικά από τον Ν. 4072/2012 ως «εταιρεία χωρίς νομική προσωπικότητα». Τα μέλη της διατηρούν την αυτοτέλεια και τη νομική τους προσωπικότητα· η κοινοπραξία λειτουργεί ως πλαίσιο συνεργασίας πάνω από τις επιμέρους επιχειρήσεις.

Νομοθετικό πλαίσιο και τύποι κοινοπραξίας

Το άρθρο 293 Ν. 4072/2012 ορίζει ότι η κοινοπραξία είναι εταιρεία χωρίς νομική προσωπικότητα και διακρίνει:

- κοινοπραξία που αποβλέπει στον συντονισμό δραστηριοτήτων, όπου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την αστική εταιρεία

- κοινοπραξία με εμπορική δραστηριότητα, η οποία καταχωρίζεται υποχρεωτικά στο ΓΕΜΗ και αντιμετωπίζεται κατ' αναλογία ως ομόρρυθμη εταιρεία. Η θεωρία και η αιτιολογική έκθεση διακρίνουν «γνήσια» κοινοπραξία (ένωση ανεξάρτητων επιχειρήσεων για συγκεκριμένο έργο) και «μη γνήσια» (όταν λειτουργεί ουσιαστικά ως άλλη εταιρική μορφή). Η σύμβαση κοινοπραξίας είναι κατά κανόνα έγγραφη, ώστε να αποτυπώνονται ρόλοι, εισφορές, κατανομή κερδών και ευθύνης.

Λειτουργία, εκπροσώπηση και ευθύνη

Η κοινοπραξία μπορεί να προβλέπει κοινή εκπροσώπηση ή ορισμό διαχειριστή/ηγέτιδας εταιρείας, η οποία ενεργεί για λογαριασμό όλων. Όταν ασκεί εμπορική δραστηριότητα και καταχωρίζεται στο ΓΕΜΗ, εφαρμόζονται αναλογικά οι κανόνες της ΟΕ: η ευθύνη έναντι τρίτων μπορεί να είναι αλληλέγγυα και εις ολόκληρον των μελών, ιδίως για φορολογικές οφειλές. Στις «γνήσιες» κοινοπραξίες συντονισμού, χωρίς ίδια εμπορική δράση, η ευθύνη παραμένει κατά βάση στα μέλη, με εφαρμογή αναλογικά της αστικής εταιρείας. Φορολογικά, η κοινοπραξία αντιμετωπίζεται ως διακριτό υποκείμενο για τον υπολογισμό και τη βεβαίωση φόρων, με παράλληλη ευθύνη των μελών για την καταβολή τους.

Ειδικά χαρακτηριστικά

Η κοινοπραξία έχει έντονο **συνεργατικό** και project-based χαρακτήρα: συγκροτείται συχνά για συγκεκριμένο έργο (π.χ. τεχνικό έργο, μεγάλο συμβόλαιο, κοινή προσφορά σε διαγωνισμό) και μπορεί να λυθεί με την ολοκλήρωσή του. Δεν είναι κλασική εταιρική μορφή με σταθερό κεφάλαιο και μόνιμη επιχειρηματική δομή, αλλά ένα ευέλικτο συμβατικό σχήμα συντονισμού υφιστάμενων επιχειρήσεων. Επιτρέπει συνδυασμό συμπληρωματικών πόρων (τεχνογνωσία, εξοπλισμός, χρηματοδότηση) χωρίς απώλεια εταιρικής αυτονομίας των μελών. Η εσωτερική κατανομή κινδύνου, κόστους και κέρδους ρυθμίζεται λεπτομερώς στη σύμβαση, με μεγαλύτερη συμβατική ελευθερία από αυτή που συναντάται σε τυποποιημένους εταιρικούς τύπους.

Διαφοροποίηση από άλλες εταιρείες

Σε σχέση με τις κλασικές εταιρείες (ΟΕ, ΕΕ, ΙΚΕ, ΕΠΕ, ΑΕ), η κοινοπραξία δεν είναι κατ' αρχήν εταιρικός τύπος με νομική προσωπικότητα, αλλά «ομπρέλα» συνεργασίας επιχειρήσεων που διατηρούν την αυτοτέλειά τους. Όταν όμως ασκεί εμπορική δραστηριότητα και καταχωριστεί στο ΓΕΜΗ, αντιμετωπίζεται ως ομόρρυθμη εταιρεία, με αντίστοιχη ευθύνη, χωρίς όμως να παύει η αυτονομία των μελών στις λοιπές τους δραστηριότητες. Σε αντίθεση με την αφανή εταιρεία, η κοινοπραξία μπορεί να εμφανίζεται κανονικά στις συναλλαγές και να συνάπτει συμβάσεις στο κοινό όνομα, ενώ η αφανής παραμένει εσωτερική σύμβαση πίσω από έναν εμφανή εταίρο. Επιπλέον, ενώ οι προσωπικές εταιρείες οργανώνουν μία ενιαία επιχείρηση, η κοινοπραξία συνδέει προϋπάρχουσες επιχειρήσεις για ειδικούς σκοπούς, κάτι που την κάνει ιδιαίτερα ελκυστική σε μεγάλα δημόσια έργα, κοινοπρακτικά δάνεια, ενεργειακά projects κ.ά.

Τα βασικά πλεονεκτήματα της κοινοπραξίας είναι η ευελιξία συνεργασίας και η συνένωση πόρων για συγκεκριμένα έργα, ενώ βασικό μειονέκτημα είναι ο αυξημένος νομικός και επιχειρηματικός κίνδυνος (ιδίως ως προς την ευθύνη των μελών).

Πλεονεκτήματα

- Συνένωση συμπληρωματικών πόρων (κεφάλαιο, τεχνογνωσία, υποδομές) για μεγάλα ή σύνθετα έργα που θα ήταν δύσκολο να αναλάβει μία μόνη επιχείρηση.
- Ευελιξία: η κοινοπραξία συγκροτείται συμβατικά, για συγκεκριμένο σκοπό/έργο και με όρους προσαρμοσμένους στις ανάγκες των μελών (διάρκεια, ρόλοι, κατανομή κερδών/ζημιών).
- Διατήρηση αυτοτέλειας των μελών: κάθε επιχείρηση παραμένει νομικά και οργανωτικά ανεξάρτητη στις λοιπές της δραστηριότητες.
- Επιμερισμός κινδύνου και κόστους μεταξύ των μελών, κάτι που διευκολύνει την ανάληψη μεγάλων έργων (δημόσια έργα, ενεργειακά projects, τουριστικές κοινοπραξίες).
- Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε διαγωνισμούς και αγορές όπου απαιτείται μέγεθος, εμπειρία ή πιστοληπτική ικανότητα που καμία επιχείρηση δεν διαθέτει μόνη της.

Μειονεκτήματα

- Νομική και οικονομική ευθύνη: όταν η κοινοπραξία ασκεί εμπορική δραστηριότητα και αντιμετωπίζεται αναλογικά ως ΟΕ, τα μέλη μπορεί να ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις της.
- Πολυπλοκότητα στη διακυβέρνηση: απαιτείται λεπτομερής σύμβαση για διαχείριση, εκπροσώπηση, λήψη αποφάσεων, έξοδο/είσοδο μελών, κάτι που αυξάνει το νομικό και διαχειριστικό κόστος.
- Κίνδυνοι συγκρούσεων μεταξύ μελών (διαφορετικά συμφέροντα, στρατηγικές, κουλτούρες), που μπορεί να οδηγήσουν σε δυσλειτουργία ή πρόωρη λύση της κοινοπραξίας.
- Φορολογική και λογιστική πολυπλοκότητα, καθώς η κοινοπραξία αντιμετωπίζεται ως ιδιαίτερο φορολογικό υποκείμενο με υποχρέωση τήρησης βιβλίων, υποβολής δηλώσεων και κατανομής αποτελεσμάτων στα μέλη.
- Δυσκολίες σε στρατηγική «έξοδο» ή μετασχηματισμό (ιδίως όταν το έργο συνεχίζεται ή τα περιουσιακά στοιχεία είναι δυσδιάκριτα κατανεμημένα μεταξύ κοινοπραξίας και μελών).

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Βασική έννοια και νομικό πλαίσιο

Η ΑΕ είναι κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της, και όχι προσωπικά οι μέτοχοι. Ρυθμίζεται κυρίως από τον Ν. 4548/2018, ο οποίος αντικατέστησε τον κ.ν. 2190/1920 και εκσυγχρόνισε το δίκαιο των ΑΕ. Μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα (και να είναι μονοπρόσωπη), με καταστατικό και εγγραφή στο ΓΕΜΗ. Η διάρκεια της μπορεί να είναι ορισμένη ή αόριστη, ανάλογα με τη ρύθμιση στο καταστατικό.

Κεφάλαιο, μετοχές και μέτοχοι

Το μετοχικό κεφάλαιο της ΑΕ διαιρείται σε μετοχές, που ενσωματώνουν τη συμμετοχή του μετόχου στην εταιρεία. Ο νόμος 4548/2018 ορίζει ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 25.000 ευρώ, το οποίο πρέπει να είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση. Οι μέτοχοι δεν ευθύνονται προσωπικά για εταιρικά χρέη, αλλά φέρουν επιχειρηματικό κίνδυνο μόνο

μέχρι το ποσό της εισφοράς τους (με εξαίρεση ειδικές περιπτώσεις κατάχρησης, απάτης κ.λπ.). Οι μετοχές μπορούν να έχουν διάφορα δικαιώματα (κοινοί, προνομιούχοι τίτλοι, περιορισμοί μεταβίβασης), κάτι που επιτρέπει χρηματοοικονομική ευελιξία.

Όργανα διοίκησης και εταιρική διακυβέρνηση

Η ΑΕ λειτουργεί μέσω τυπικών οργάνων: Γενική Συνέλευση των μετόχων και Διοικητικό Συμβούλιο (ή μονιστικό/δυναδικό σύστημα, όπου προβλέπεται). Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο, αποφασίζει για στρατηγικά ζητήματα (καταστατικές αλλαγές, κεφάλαιο, εκλογή ΔΣ), ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο ασκεί τη διαχείριση και εκπροσώπηση. Τα μέλη του ΔΣ έχουν ειδικά καθήκοντα επιμέλειας και πίστης, και μπορούν να υπέχουν αστική ή και ποινική ευθύνη σε περίπτωση παράβασης. Η ΑΕ υπόκειται σε αυξημένο πλαίσιο διαφάνειας (λογιστικά πρότυπα, δημοσιότητα ΓΕΜΗ, ενίοτε έλεγχος ορκωτών), ιδίως όταν είναι μεγαλύτερου μεγέθους ή εισηγμένη.

Ειδικά χαρακτηριστικά της ΑΕ

Η ΑΕ είναι ο πιο «καθαρά» κεφαλαιουχικός τύπος: το πρόσωπο του μετόχου είναι, καταρχήν, αδιάφορο, και κεντρικό ρόλο έχει το κεφάλαιο και η μεταβιβασιμότητα των μετοχών. Η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων καθιστά την ΑΕ ελκυστικό όχημα συγκέντρωσης μεγάλων κεφαλαίων από πολλούς επενδυτές. Η μετοχική δομή επιτρέπει εύκολη είσοδο/έξοδο επενδυτών με μεταβίβαση μετοχών, χωρίς να απαιτείται τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης, όπως συμβαίνει σε προσωπικές εταιρείες. Επιπλέον, η ΑΕ είναι η κατ' εξοχήν μορφή για εισηγμένες εταιρείες και για επιχειρήσεις που απευθύνονται σε κεφαλαιαγορές.

Διαφοροποίηση από άλλες εταιρικές μορφές

Σε σχέση με τις προσωπικές εταιρείες (ΟΕ, ΕΕ), η ΑΕ χαρακτηρίζεται από περιορισμένη ευθύνη των μετόχων, ύπαρξη ελάχιστου κεφαλαίου και τυποποιημένη εταιρική διακυβέρνηση, σε αντίθεση με την απεριόριστη ευθύνη και τον προσωποπαγή χαρακτήρα των προσωπικών εταιρειών. Σε σχέση με την ΕΠΕ και την ΙΚΕ, η ΑΕ είναι περισσότερο προσανατολισμένη σε μεγαλύτερου μεγέθους επιχειρήσεις, με αυστηρότερο καθεστώς οργάνωσης και δημοσιότητας, αλλά και μεγαλύτερη καταλληλότητα για άντληση κεφαλαίων από πολλούς και ετερογενείς επενδυτές. Η δυνατότητα διάσπασης του κεφαλαίου σε πολλαπλούς τίτλους, η ευκολία μεταβίβασης μετοχών και η θεσμοθετημένη εταιρική διακυβέρνηση διαφοροποιούν την ΑΕ από πιο «κλειστού» τύπου εταιρείες όπως η ΕΠΕ/ΙΚΕ. Τέλος, ενώ σε μορφές όπως η αφανής εταιρεία ή η κοινοπραξία έχουμε συχνά εσωτερικές ή project-based συνεργασίες χωρίς πλήρη εταιρική προσωπικότητα, η ΑΕ αποτελεί πλήρες και διαρκές νομικό πρόσωπο, σχεδιασμένο για μακροχρόνια επιχειρηματική δραστηριότητα.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ) είναι εμπορική, **κεφαλαιουχική** εταιρεία με νομική προσωπικότητα, στην οποία για τα χρέη ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της, ενώ οι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη μέχρι την εισφορά τους.

Έννοια και νομικό πλαίσιο

Η ΕΠΕ θεσπίστηκε με τον ν. 3190/1955 ως ενδιάμεσος τύπος μεταξύ προσωπικών και ανώνυμων εταιρειών. Ρυθμίζεται ακόμη από τον ν. 3190/1955 (όπως έχει τροποποιηθεί), με καταχώριση στο ΓΕΜΗ ως προϋπόθεση απόκτησης νομικής προσωπικότητας. Για τις πράξεις και στοιχεία που απαιτούν δημοσιότητα εφαρμόζονται οι κανόνες του ν. 3419/2005 και του ν. 4635/2019 για το ΓΕΜΗ. Η ΕΠΕ είναι εμπορική εταιρεία ανεξαρτήτως σκοπού, άρα αποκτά εμπορική ιδιότητα εξ υπαρχής.

Κεφάλαιο, εταιρικά μερίδια και εταίροι

Το εταιρικό κεφάλαιο καθορίζεται ελεύθερα από τους εταίρους, χωρίς πλέον ελάχιστο όριο, και σχηματίζεται από μετρητά ή εισφορές σε είδος δεκτές σε αποτίμηση. Η συμμετοχή των εταίρων εκφράζεται με εταιρικά μερίδια, τα οποία δεν μπορούν να παρασταθούν με μετοχές. Κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η ΕΠΕ, και οι εταίροι δεν διακινδυνεύουν προσωπική περιουσία πέρα από την αξία των μεριδίων τους. Η ΕΠΕ μπορεί να είναι πολυπρόσωπη ή μονοπρόσωπη (Μονοπρόσωπη ΕΠΕ), με ειδική μνεία στην επωνυμία και περιορισμούς: ένα φυσικό/νομικό πρόσωπο δεν μπορεί να είναι μοναδικός εταίρος σε περισσότερες μονοπρόσωπες ΕΠΕ και μονοπρόσωπη ΕΠΕ δεν μπορεί να είναι μοναδικός εταίρος άλλης μονοπρόσωπης ΕΠΕ.

Όργανα και λειτουργία

Βασικά όργανα της ΕΠΕ είναι η Συνέλευση των εταίρων και ο διαχειριστής ή οι διαχειριστές. Η Συνέλευση αποφασίζει για θεμελιώδη ζητήματα (τροποποίηση καταστατικού, αύξηση/μείωση κεφαλαίου, απολογισμούς κ.λπ.), με πλειοψηφίες που συνδυάζουν αριθμό εταίρων και ποσοστό κεφαλαίου. Η διαχείριση και εκπροσώπηση ανήκει σε έναν ή περισσότερους διαχειριστές, που μπορεί να είναι εταίροι ή τρίτοι. Η σύσταση και οι τροποποιήσεις μπορούν να γίνουν μέσω ΥΜΣ / e-ΥΜΣ, με σχετικά απλούστερη διαδικασία σε σύγκριση με ΑΕ.

Ειδικά χαρακτηριστικά της ΕΠΕ

Η ΕΠΕ συνδυάζει στοιχεία **προσωπικής** και **κεφαλαιουχικής** εταιρείας: περιορισμένη ευθύνη και κεφαλαιακή βάση, αλλά πιο κλειστή, «εταιρικού τύπου» δομή σε σχέση με την ΑΕ (π.χ. μικρότερος αριθμός εταίρων, λιγότερη διασπορά συμμετοχής). Η συμμετοχή με εταιρικά μερίδια, που δεν είναι ανώνυμοι τίτλοι όπως οι μετοχές, την καθιστά λιγότερο προσανατολισμένη σε κεφαλαιαγορά και πιο κατάλληλη για μικρομεσαίες, «κλειστού» τύπου επιχειρήσεις. Ιστορικά προϋπέθετε ελάχιστο κεφάλαιο (π.χ. 18.000 ευρώ), κάτι που σήμερα έχει ουσιαστικά ατονήσει, αλλά παραμένει η αντίληψη ότι απευθύνεται σε επιχειρήσεις με κάποια κεφαλαιακή βάση. Στη θεωρία και πράξη επισημαίνεται ότι η ΙΚΕ έχει υποκαταστήσει σε μεγάλο βαθμό την ΕΠΕ, προσφέροντας περισσότερη ευελιξία χωρίς να θίγει το στοιχείο της περιορισμένης ευθύνης.

Διαφοροποίηση από άλλες εταιρείες

Σε σχέση με τις προσωπικές εταιρείες (ΟΕ, ΕΕ), η ΕΠΕ διαφοροποιείται καθώς οι εταίροι δεν ευθύνονται απεριόριστα και δεν είναι κρίσιμο το «πρόσωπο» τους σε τέτοιο βαθμό, παρότι η εταιρεία διατηρεί πιο κλειστό χαρακτήρα σε σύγκριση με την ΑΕ. Σε σχέση με την ΑΕ, η ΕΠΕ είναι συνήθως πιο απλή στη διοίκηση και δημοσιότητα, δεν απευθύνεται σε μεγάλο αριθμό επενδυτών ούτε διαθέτει μετοχές, και είναι λιγότερο κατάλληλη για άντληση κεφαλαίων από κεφαλαιαγορά. Σε σχέση με την ΙΚΕ, η ΕΠΕ είναι πιο «παραδοσιακός» τύπος, χωρίς εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές, με πιο δεσμευτικό ιστορικό πλαίσιο κεφαλαίου, ενώ η ΙΚΕ παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στις εισφορές, στη δομή και στο ελάχιστο κεφάλαιο. Έτσι, η ΕΠΕ κατανοείται πλέον περισσότερο ως μεταβατικό/παλαιότερο μοντέλο κεφαλαιουχικής εταιρείας, σε ένα φάσμα όπου η ΟΕ/ΕΕ είναι στο άκρο της προσωπικής ευθύνης και η ΑΕ-ΙΚΕ στο άκρο της ανεπτυγμένης κεφαλαιουχικής οργάνωσης.

Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ)

Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία (ΙΚΕ) είναι σύγχρονη κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα και περιορισμένη ευθύνη των εταίρων, σχεδιασμένη ως εύελικτο «υβρίδιο» ανάμεσα σε ΑΕ/ΕΠΕ και απλούστερες μορφές.

Βασική έννοια και νομικό πλαίσιο

Η ΙΚΕ θεσπίστηκε με τα άρθρα 43–120 ν. 4072/2012 ως νέα εταιρική μορφή, εμπορική εκ του νόμου, ακόμη και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση. Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την παρουσία της, με εξαίρεση ειδικές περιπτώσεις εγγυητικών εισφορών. Η ΙΚΕ έχει νομική προσωπικότητα από την καταχώριση στο ΓΕΜΗ και μπορεί να συσταθεί με ιδιωτικό έγγραφο μέσω ΥΜΣ/ε-ΥΜΣ. Επιτρέπεται μονοπρόσωπη ΙΚΕ, με δημοσιότητα του ονόματος του μοναδικού εταίρου στο ΓΕΜΗ.

Κεφάλαιο και τύποι εισφορών

Το κεφάλαιο της ΙΚΕ καθορίζεται ελεύθερα από τους εταίρους και μπορεί να είναι ακόμη και μηδενικό, ενώ πρακτικά γίνεται λόγος για ελάχιστο ιδρυτικό κεφάλαιο 1 ευρώ. Κεντρική καινοτομία είναι η τριπλή τυπολογία εισφορών: κεφαλαιακές (χρήμα/είδος), εξωκεφαλαιακές (εργασία, υπηρεσίες κ.λπ.) και εγγυητικές (ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων μέχρι ορισμένο ποσό), που αντιστοιχούν σε εταιρικά μερίδια. Οι εταίροι συμμετέχουν στα κέρδη/ζημιές με βάση τον αριθμό των μεριδίων, ανεξάρτητα από το αν αυτά προέρχονται από κεφαλαιακές ή άλλου τύπου εισφορές, εκτός αν ορίζεται αλλιώς στο καταστατικό. Οι εγγυητικές εισφορές δημιουργούν πρωτογενή ευθύνη του εταίρου έναντι τρίτων μέχρι το ποσό που έχει αναληφθεί, διαφοροποιώντας την ΙΚΕ από την «κλασική» πλήρη περιορισμένη ευθύνη ΑΕ/ΕΠΕ.

Οργάνωση, επωνυμία και λειτουργία

Η επωνυμία της ΙΚΕ μπορεί να σχηματίζεται είτε από ονόματα εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης ή φανταστική επωνυμία, με υποχρεωτική προσθήκη «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία» ή «Ι.Κ.Ε.». Βασικά όργανα είναι η συνέλευση των εταίρων και ο διαχειριστής ή διαχειριστές, με σημαντική συμβατική ελευθερία

στη ρύθμιση της διοίκησης στο καταστατικό. Η λήψη αποφάσεων ακολουθεί κανόνα πλειοψηφίας εταιρικών μεριδίων, αλλά ο νόμος επιτρέπει αρκετή ευελιξία ως προς ειδικές πλειοψηφίες και εταιρικές ρήτρες. Η σύσταση και οι μεταβολές (μεταβιβάσεις μεριδίων, αλλαγές καταστατικού) είναι γενικά απλούστερες και φθηνότερες σε σχέση με ΑΕ, κάτι που έχει συμβάλει στην ευρεία διάδοση της ΙΚΕ.

Ειδικά χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα

Η ΙΚΕ δεν απαιτεί ουσιαστικό κεφαλαιακό φραγμό εισόδου, κάτι που την καθιστά ιδιαίτερα ελκυστική για start-ups και μικρομεσαίους. Η δυνατότητα εξωκεφαλαιακών εισφορών επιτρέπει σε founders να συμμετέχουν με εργασία/γνώση χωρίς άμεση κεφαλαιακή συνεισφορά, ενώ οι εγγυητικές εισφορές διευκολύνουν τη χρηματοδότηση με ρυθμισμένη ανάληψη κινδύνου. Σε σχέση με την ΕΠΕ, η ΙΚΕ προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία στις εισφορές, πιο απλές διαδικασίες και συχνά χαμηλότερες ασφαλιστικές επιβαρύνσεις για τους εταίρους-διαχειριστές. Η ΙΚΕ έχει αναδειχθεί στην πράξη ως η πιο διαδεδομένη μορφή νέων εταιρειών στην Ελλάδα, αντικαθιστώντας σε μεγάλο βαθμό την ΕΠΕ ως «τυπική» μορφή κλειστής κεφαλαιουχικής εταιρείας.

Διαφοροποίηση από άλλες εταιρικές μορφές

Σε σχέση με ΟΕ/ΕΕ, η ΙΚΕ προσφέρει περιορισμένη ευθύνη (πλην εγγυητικών εισφορών), καταστατική ευελιξία και απουσία ανάγκης για υψηλό κεφάλαιο, αποφεύγοντας την απεριόριστη προσωπική ευθύνη των ομόρρυθμων. Σε σχέση με ΕΠΕ, διαφοροποιείται κυρίως μέσω των εξωκεφαλαιακών/εγγυητικών εισφορών και της δυνατότητας ακόμη και μηδενικού κεφαλαίου, ενώ η ΕΠΕ βασίζεται αποκλειστικά σε κεφαλαιακές εισφορές. Σε σχέση με ΑΕ, η ΙΚΕ έχει πολύ χαμηλότερο ελάχιστο κεφάλαιο (έναντι 25.000 ευρώ της ΑΕ), απλούστερη εταιρική διακυβέρνηση και προορίζεται περισσότερο για μικρομεσαίες, μη εισηγμένες επιχειρήσεις, ενώ η ΑΕ ευνοεί διασπορά συμμετοχής και άντληση κεφαλαίων από την αγορά. Συνολικά, η ΙΚΕ συνδυάζει περιορισμένη ευθύνη, ευκολία σύστασης και μεγάλη ευελιξία στη δομή των εισφορών, γεγονός που την καθιστά κεντρικό σημείο αναφοράς στη διδασκαλία εταιρικών μορφών σε MBA προγράμματα.

Η ευθύνη του εγγυητικού εταίρου στην ΙΚΕ είναι θεσμικά «ενδιάμεση»: τυπικά έχουμε κεφαλαιουχική εταιρεία με περιορισμένη ευθύνη, αλλά ο εγγυητικός εταίρος αναλαμβάνει **πρωτογενή, προσωπική ευθύνη** έναντι των δανειστών μέχρι ενός συμβατικά ορισμένου ποσού.

Νομική φύση της εγγυητικής εισφοράς

- Η εγγυητική εισφορά δεν είναι παροχή στην εταιρική περιουσία (όπως η κεφαλαιακή), αλλά ανάληψη υποχρέωσης κάλυψης εταιρικών χρεών μέχρι συγκεκριμένο ποσό
- Ο εταίρος δεν «βάζει» χρήμα εξ αρχής, αλλά δεσμεύεται ότι, αν χρειαστεί, θα πληρώσει εταιρικές οφειλές μέχρι το ποσό της εγγυητικής εισφοράς.
- Η ευθύνη είναι θεσμοθετημένη από τον νόμο (άρθρο 79 ν. 4072/2012) και έχει αυτοτελή βάση, διαφορετική από την κλασική εγγύηση ΑΚ, παρότι λειτουργικά μοιάζει με προσωπική εγγύηση υπέρ της εταιρείας.

Σε ποιους και για ποια χρέη ευθύνεται

- Ο εγγυητικός εταίρος ευθύνεται **απευθείας έναντι των εταιρικών δανειστών**, όχι μόνο σε σχέση εσωτερική με την εταιρεία.
- Η ευθύνη του καλύπτει εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν όσο η εγγυητική εισφορά ήταν σε ισχύ, μέχρι το ανώτατο ποσό που ορίζει το καταστατικό.
- Οι δανειστές μπορούν να στραφούν κατά του εγγυητικού εταίρου παράλληλα ή και πριν εξαντλήσουν την περιουσία της ΙΚΕ, ανάλογα με το περιεχόμενο της καταστατικής ρύθμισης (πρωτογενής/παράλληλη ευθύνη).

Έκταση και όρια της ευθύνης

- Το ανώτατο όριο είναι το ποσό της εγγυητικής εισφοράς· ο νόμος θέτει επίσης μαθηματικό «ταβάνι» (π.χ. μέχρι 75% του ποσού της αναληφθείσας ευθύνης μπορεί να λογιστικοποιηθεί ως αξία εισφοράς).
- Η ευθύνη είναι **ποιοτικά απεριόριστη** (αφορά όλα τα χρέη εντός του χρονικού και ουσιαστικού πεδίου), αλλά **ποσοτικά περιορισμένη** (μέχρι ένα ποσό), σε αντίθεση με τον ομόρρυθμο εταίρο που ευθύνεται απεριόριστα.
- Η ευθύνη έχει χαρακτήρα αντικειμενοποιημένο: ο εταίρος δεσμεύεται έναντι ανώνυμης κατηγορίας δανειστών, όχι μόνο συγκεκριμένων πιστωτών ή συμβάσεων.

Σχέση με τον κανόνα της περιορισμένης ευθύνης

- Κατά βάση, η ΙΚΕ είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης των εταίρων· η εγγυητική εισφορά αποτελεί **συνειδητή απομείωση** της προστασίας αυτής για τον συγκεκριμένο εταίρο.
- Ο εταίρος επιλέγει να «ανεβάσει» την πιστοληπτική ικανότητα της εταιρείας, προσφέροντας την προσωπική του φερεγγυότητα ως πρόσθετο στρώμα ασφάλειας, με αντάλλαγμα συνήθως μεγαλύτερη συμμετοχή ή άλλα δικαιώματα.
- Θεωρητικά, η εγγυητική εισφορά τοποθετεί την ΙΚΕ μεταξύ ΑΕ/ΕΠΕ (πλήρης περιορισμένη ευθύνη) και προσωπικών εταιρειών (απεριόριστη ευθύνη), δημιουργώντας υβριδικό μοντέλο.

Εσωτερική σχέση – αναγωγή και αποζημίωση

- Αν ο εγγυητικός εταίρος καταβάλει ποσά σε δανειστές, αποκτά **δικαίωμα αναγωγής** κατά της εταιρείας (και, ενδεχομένως, κατά των λοιπών εταίρων), σύμφωνα με τους κανόνες της εντολής/διαχείρισης και τις καταστατικές ρυθμίσεις.
- Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει αν ο εταίρος θα αποζημιώνεται πλήρως από την εταιρεία ή αν μέρος του κινδύνου θεωρείται «οικονομική συμμετοχή» που δεν επιστρέφεται.

Χρονικά όρια και μεταβολές συμμετοχής

- Η ευθύνη ισχύει για όσο διάστημα ο εταίρος διατηρεί την ιδιότητα του εγγυητικού εταίρου και για τις υποχρεώσεις που γεννώνται εντός αυτής της περιόδου· η αποχώρηση ή μεταβίβαση μεριδίων δεν αίρει αναδρομικά την ευθύνη για παλαιά χρέη.

- Τροποποίηση ή κατάργηση της εγγυητικής εισφοράς απαιτεί αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού και δημοσιότητα στο ΓΕΜΗ, ώστε να δεσμεύει και τους τρίτους.
- Η ευθύνη λειτουργεί έτσι παρόμοια με την ευθύνη ομόρρυθμου εταίρου για «παλαιά» χρέη μετά από μετατροπή, αλλά σε σαφώς περιορισμένο, συμβατικά προσδιορισμένο ποσό.